

Velkommen til Lillehammer - Viktig fokus på yrkesutdanningen!

- Det er viktig med et sterkt fokus på fag- og yrkesopplæringen. Yrkes-NM bidrar til å tydeliggjøre viktigheten av yrkesfagene, mener fylkesordfører Audun Tron.

Fylkesordfører Audun Tron ønsker velkommen til Yrkes-NM på Lillehammer i oktober

Oppland har gode tradisjoner som deltaker i Yrkes-NM, med flere norgesmestere og VM-deltakere de siste årene, og fylkesordføreren forventer at fylket ikke vil framstå noe dårligere som arrangør:

- Å gjennomføre et arrangement av denne størrelsen, er med på å gjøre organisasjonen stolt. Samtidig gir det oss en utmerket anledning til å vise fram noe av det flotte arbeidet som gjøres innen fagopplæringen. Det vil kunne være med på å høyne statusen til yrkesfagene og dermed også rekrutteringen til fagene, tror han.

Samhandling

Han er allerede stolt av det arbeidet fylkeskommunen gjør på området. Oppland får gode skussmål for innsatsen innen fagutdanningen. Så vel statsråder som ulike faglige råd innen yrkesutdanningen har vært raus med rosen.

Tron er opptatt av at utdanningsløpet skal gjøres så enkelt som mulig for den enkelte, enten de velger en teoretisk skolevei eller en yrkesutdanning med kombinasjonen skole/lærebedrift.

- Vi må binde skole og bedrift tettere sammen, slik at elevene ikke opplever dette som et møte med to ulike verdener. Sammen skal vi produsere morgendagens arbeidstakere. Det fordrer et mer sammenhengende opplæringsløp, sier han.

Frir til næringslivet

Blant annet derfor håper han at også næringslivet vil kjenne sin besøkelsestid, både for å være med og ta ansvar for lærlingordningen, men også for å møte og presentere seg selv for mulige, framtidige arbeidstakere. En rekke bransjen vil i framtiden måtte slite for å få tilstrekkelig med kvalifisert arbeidskraft.

- Vi skal tilby gode skoletilbud, men vi er avhengig av næringslivet for å lykkes innen fagopplæringen, sier fylkesordføreren.

Invitasjon til næringslivet!

Bedrifter, opplæringskontor og organisasjoner inviteres til å kjøpe utstillingsplass i Olympiaparken under arrangementet. For vår del ønskes det en tidlig avklaring på hvor mange som ønsker plass. Vi må pga begrenset plass følge prinsippet "først til mølla" da vi allerede har stor pågang. Så for dere som ikke har bestemt dere, ta kontakt snarest for reservasjon/ bestilling.

Grunnpris kr 700,- pr. kvm.

Utstyr som tepper, vegger, bord, stoler, etc. kan leies av Olympiaparken. Utstillerne står fritt i å ta med eget utstyr. Priser og mer info finnes på: www.yrkes-nm.no

Bestilling av utstillingsplass rettes til Arnfinn Breiland. Oppland fylkeskommune, telefon 61 28 94 43 / 41682104, e-post: arnfinn.breiland@oppland.org

Spørsmål om hallen og utstyr stilles til arenaansvarlig: Roar Olsen, tlf.: 91170733, e-post: roar.olsen@olympiaparken.no

Kunnskapsministeren kommer!

Kunnskapsministeren har sagt ja til å komme til Yrkes-NM. Hun er invitert til å dele ut medaljene under avslutningsseremonien den 21. oktober, svar på dette avventes.

Avslutningsseremonien skjer på Radisson Blu Lillehammer Hotell den 21. oktober kl. 1400.

Arealfordeling

Arbeidet med å plassere de forskjellige utdanningsprogrammene og yrkeskonkurransene begynner å nærme seg sluttfasen. De enkelte ansvarlige blir kontaktet direkte og vil få tilsendt målsatt arealplan/tegning innen medio juni.

Seminar om Skolekonkurranser

WorldSkills Norway planlegger et seminar om Skolekonkurranser under Yrkes-NM. Målgruppe vil først og fremst være lærere og skoleledere, men også representanter for opplæringskontor, bedrifter og organisasjoner. Nærmere informasjon med tidspunkt og program kommer senere, men vi kan røpe at det bl.a. blir et innlegg om den utredning som den svenske regjering jobber med omkring "Skoltevlinger". Svenskene har, i likhet med finnene, stor tro på yrkeskonkurranser som metode, og har store ambisjoner! Kontaktperson: Elisabeth Lange, WorldSkills Norway, e-post: el@norskindustri.no

Promotering av Yrkes-NM

Arbeidet med å promotere Yrkes-NM er selvsagt allerede i gang, og besøker du Lillehammer i disse dager vil du oppdage posters både på stasjonen, på Radisson Blu Lillehammer Hotell, i Olympiaparken, på Maihaugen, i fylkeskommunen og hos Lillehammer kommune.

Det er også laget en liten brosjyre som er sendt bredt ut, både til skoler, bedrifter, opplæringskontor, kommuner og alle fylkeskommunene i landet. Brosjyren finner du også nedlastbar på nettsidene www.yrkes-nm.no

Ungdom klare for Yrkes-NM 2010!

I vinter og våres har mange ungdommer deltatt i lokale og regionale uttak til Yrkes-NM. Vi vil her presentere noen av fagene det skal konkurreres i på Lillehammer. Flere blir presentert i de neste info-brevene.

Skoleelever på vei til Yrkes-NM!

Under Yrkes-NM på Lillehammer vil det hovedsakelig være konkurranser for lærlinger og unge fagarbeidere, men det blir også arrangert et par skolemesterskap, deriblant innen CNC maskinering. CNC står for Computer Numeric Control, hvilket betyr at prosessen styres av en computer. Bak computeren står en person som må kunne programmere computeren som igjen styrer en bearbeidingsmaskin (for eksempel en dreiebenk eller en fresemaskin). Norge har deltatt internasjonalt siden 2007 i CNC, og det er Norsk Industri som står bak konkurransene i faget. På Lillehammer vil skoleelever fra hele landet møtes til mesterskap.

Nylig ble det avholdt skolekonkurranse i CNC i Hordaland. Der deltok elever fra Osterøy, Knarvik og Arna videregående skoler. Oppgaven gikk ut på å lage et stykke metall som brukes som stempel i ulike sylindere. Det kreves presisjon på en tusendels millimeter for å få det riktige resultat.

**Åpningsseremonien skjer 18. oktober
kl. 1800 i Maihaugssalen på Maihaugen.**

Seieren gikk til *Michal Ponienaz* (bilde under), opprinnelig fra Polen, elev ved Osterøy videregående skole. Han gleder seg nå til å reise til Yrkes-NM på Lillehammer.

Under Yrkes-NM blir det også norgesmesterskap for lærlinger, men denne konkurransen vil skje på K-Tech på Kongsberg med direkte TV-overføring.

Automatikerfaget

I automatikerfaget konkurreres det i å gjøre arbeidsoppgaver/prosesser automatiske, dvs. at de styrer og går av seg selv. Eksempel på dette er samlebånd med flasker som skal fylles, korkes og merkes med etiketter. Norge har siden 1993 deltatt i de internasjonale konkurransene i faget. Internasjonalt heter faget Mekatronikk og i konkurransen er det tomanns lag fra deltakerlandene. Det er Norsk Industri som står bak den norske deltakelsen i faget.

I mai/juni har avholdes semifinaler på 3 steder i landet. Det beste laget fra hver region går videre til Yrkes-NM. *Ole Christian Alvstad* har sammen med sin makker *Tom André Bjerke* kvalifisert seg til Norgesmesterskapet i automatisering (bilde under). De to vinnerne er lærlinger på Raufoss bedriftene Intek og Nammo. De vant semifinalen som ble holdt på Strømmen videregående skole.

Kenneth Dahl og Marius Olsen fra National Oilwell Varco vant semifinalen i automatisering ved Kvadraturen videregående skole i Kristiansand.

Siste semifinale holdes på Kongsberg første uken i juni.

Den store NM-finalen skjer på Lillehammer i oktober. Her åpnes det for muligheter til å gå videre til EuroSkills (Yrkes-EM) i Portugal i desember 2010 og kanskje også WorldSkills (Yrkes-VM) i 2011.

- God yrkesutdanning og godt fagarbeid er nødvendig for samfunnet, og viktig for å hindre frafall, sier fagsjef i Norsk Industri, Espen Lynne Amundsen.

Rekordstor oppslutning om konkurransene i helsefag!

Det å konkurrere i helsearbeiderfaget synes nok for mange litt rart. Mange har stilt spørsmål om hvordan dette kan gjøres og hvordan man skal vurdere deltakerne. Ikke minst gjorde de ansvarlige innen helsesektoren dette. Men etter å ha sett og opplevd hvordan bl.a. Sverige og Finland gjorde dette har innstillingen snudd tvert om. Nå har det i flere år vært satset enormt på konkurranser som metode innen sektoren.

Selve konkurransene skjer som et rollespill, hvor det er skuespillere som er pasienter. Pasientene kan være for eksempel demente på sykehjem, eller eldre som bor hjemme og som trenger hjemmesykepleie.

Nå er det yrkeskonkurranser i helsefagene landet rundt og det er meget stor oppmerksomhet omkring arrangementene. Konkurransene er et ledd i et stort arbeid for å rekruttere til helsearbeiderfaget, hvor behovet er stort. Norge har deltatt i helsearbeiderfaget (Caring) internasjonalt siden 2007, da var faget nytt i Yrkes-VM sammenheng. Det er KS og Fagforbundet som har ansvar for deltakelsen, med Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet som god støttespillere.

Under konkurransene har alle de impliserte mikrofoner som gjør at publikum og dommere hører hva som blir sagt hele tiden. Metoden med rollespill er en viktig undervisningsmodell også i den videregående skolen. Under uttakene til Yrkes-NM har det vært stort

oppmøte av elever og lærere fra de omkringliggende skolene. De har gjort det som en del av undervisningen å vurdere det konkurransedeltakerne gjør, noe som viser seg å gi stort læringsutbytte for elevene.

I vinter og våres har det vært arrangert fylkes-mesterskap i nesten alle fylkene i landet. Vinnerne av fylkesmesterskapene går videre til Yrkes-NM. Det blir totalt 16 tomannslag som skal kjempe om norges-mestertittelen. Vinneren av Yrkes-NM skal videre til EuroSkills (Yrkes-EM) i desember i år og Yrkes-VM i London i 2011.

Det ble storeslem for Mesna videregående skole i Opplandsmesterskapet. Mesna var arrangør og dro like godt i land seieren i både helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget. I helsearbeiderfaget vant *Karoline Sagli Borgen* og *Anita Bjørnsletten* og i barne- og ungdomsarbeiderfaget vant *Maren Aarhold Moan* og *Ivan Børthus*.

Glade vinnere og stolt rektor fra Mesna vgs (foto Stig Helge Hagrup)

Yrkesmessen – Pris til beste stand!

Det rapporteres om stor glød og iver blant de ansvarlige for yrkesmessedelen under Yrkes-NM. Det snakkes om stor kreativitet og entusiasme for å få vist bredden i de forskjellige utdanningsprogrammene. De ansvarlige for Yrkes-NM vil gi pris til beste stand under yrkesmessedelen. Det som blir vektlagt er hvordan fagene blir vist og demonstrert, slik at de besøkende får et godt og realistisk bilde av hva faget og yrket består i og hvilke egenskaper som kreves. En egen jury blir oppnevnt.

Fakta om Yrkes-NM 2010:

- **Nasjonale og internasjonale konkurranser i 30 yrkesfag**
- **300 dyktige ungdom fra hele landet deltar**
- **Yrkesmesse med alle utdanningsprogrammene i videregående opplæring + Håndverksdagene på Maihaugen**
- **Konferanser og seminarer**
- **20.000 besøkende er ventet**